

Sulkava

TARKASTUSLAUTAKUNNAN
ARVIOINTIKERTOMUS 2024

SISÄLLYSLUETTELO

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TYÖSKENTELY	3
2. ARVIO VALTUUSTON ASETTAMIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISESTA	4
2.1. Yleistä.....	4
2.2 Tavoitteiden toteutuminen.....	4
2.2.1 Yleistä	4
2.2.2 Kunnanvaltuusto	5
2.2.3 Kunnanhallitus.....	5
2.2.4 Yleis- ja taloushallinto	6
2.2.5 Tekniset palvelut	7
2.2.6 Vapaa-aika- ja sivistyslautakunta.....	7
3. TALOUS.....	8
4. TALOUDEN TASAPAINO	11
5. HENKILÖSTÖ	11
6. YHTEENVETO TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA	11

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TYÖSKENTELY

Kunnanvaltuuston päätöksellä 12.8.2021 § 44 on toimikaudeksi 2021 - 2024 tarkastuslautakuntaan valittu seuraavat jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet:

Varsinainen jäsen:	Henkilökohtainen varajäsen:
Pekka Kohvakka, puheenjohtaja	Pietari Virtanen
Atte Auvinen, varapuheenjohtaja	Hannu Auvinen
Ritva Luomaluhta	Sanna Reponen
Pirjo Valkasmaa	Leila Virta
Unto Kaasinen (16.12.2024 saakka)	Maire Lintunen
Leila Aspola (16.12.2024 alkaen)	

Lautakunnan sihteerinä on toiminut tilintarkastaja JHT, HT Taina Törrönen BDO Auditor Oy:stä.

Toimikauden alussa lautakunta on laatinut nelivuotissuunnitelman koko toimikaudelle.

Vuoden 2024 toiminnan ja talouden käsittelyä varten on lautakunta kokoontunut vuoden 2024 aikana 3 kertaa ja vuoden 2025 aikana 4 kertaa. Lautakunta on hyväksynyt arviointisuunnitelman vuosiksi 2021 - 2024 ja työohjelman vuodelle 2024. Kokouksissa on kuultu kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen puheenjohtajistoa, kunnanjohtajaa, teknistä johtajaa, Järvi-Saimaan Palvelut Oy:n teknistä johtajaa, yhtenäiskoulun ja lukion rehtoria, kahta kirjastovirkailijaa sekä Sulkavan palvelut Oy:n ja Sulkavan Vuokratalot Oy:n toimitusjohtajaa. Lisäksi lautakunnan jäsenet ovat tutustuneet hallinnon pöytäkirjoihin, toiminta- ja taloussuunnitelmaan, tilinpäätökseen, tilintarkastajan raportteihin sekä tilintarkastuskertomukseen. Tarkastuslautakunta teki 24.9.2024 tutustumiskäynnin urheilukentälle ja 9.12.2024 kirjastoon.

Lautakunta on saanut selonteon vuoden aikana vastuullisen tilintarkastajan suorittamasta tarkastuksesta ja käsitellyt tilintarkastuskertomuksen 2024.

Lautakunnan työskentelyssä on otettu huomioon lautakunnan jäsenten esteellisyydet.

Vuoden 2023 arviointikertomus on käsitelty valtuustossa 17.6.2024 § 22. Kunnanvaltuusto käsitteli tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2023. Lisäksi kunnanvaltuusto pyysi kunnanhallitusta antamaan tarpeelliset selvitykset valtuustolle kertomuksen tummennetuista kohdista. Selvitykset pyydettiin antamaan marraskuun 2024 loppuun mennessä. Saadut selvitykset on käsitelty valtuustossa 13.11.2024 § 40. Lautakunta toteaa, että annetut selvitykset olivat riittäviä.

Näiden tietojen perusteella tarkastuslautakunta antaa Kuntalain 121 §:n mukaisen arviointikertomuksen vuodelta 2024.

Tavoitteiden määrittely

Vuoden 2024 tilinpäätöksen esittämistapa on rakenteeltaan edellisvuoden mukainen. Investointien toteutumisesta on yksityiskohtainen selostus. Tilinpäätökseen sisältyy laajahko henkilöstöraportti. Tilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimisesta annettua suositusta mukaillen. Valtuusto on määritellyt vuoden 2024 talousarviossa sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarviossa sitovia toiminnallisia tavoitteita on määritelty edellisvuosien tapaan lukuisa määrä kaikille hallinnonaloille. Tilinpäätöksessä on kohta kohdalta esitetty talousarviossa määritelty sitova tavoite ja sen toteuttamiseksi tarvittava toiminnallinen tavoite ja sen toteutuma. Tilinpäätöksessä on esitetty lisäksi eri tehtäväalueiden keskeisimpiä suoritetietoja. Suoritetiedot antavat kuvan tuotettujen palvelujen määrästä ja yleensä laajuudesta sekä yksikkökustannuksista.

Huomioitavaa on, että toimintakertomus on edelleen melko suppea. Tilinpäätöksessä voisi kertoa enemmän Sulkavan kunnan talouden toteutumisesta ja verrattuna edelliseen vuoteen. Arviossa konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä tulisi painottaa enemmän konserninäkökulmaa.

Taloudellisten tavoitteiden (määrärahat) toteutumat on esitetty selkeästi, mutta vertailua edelliseen vuoteen ei ole esitetty. Taloudellisten tavoitteiden toteutumapoikkeamia on selostettu riittävästi tilinpäätöksessä.

2. ARVIO VALTUUSTON ASETTAMIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISESTA

2.1. YLEISTÄ

Kunnan talous on kehittynyt viime vuosina positiivisesti. Tilinpäätökset ovat olleet ylijäämäisiä. Lisäksi aiemmissa tilinpäätöksissä on tehty mittaviakin kiinteistömassaan liittyviä tasearvojen tarkistuksia. Tämä on osoitus terveestä taloudesta. Kunnan taseessa ja konsernitaseessa on merkittävässä määrin ylijäämää. Keskeisin syy kunnan talouden vakauteen on ollut aiempina vuosina sosiaali- ja terveydenhuollon menojen vakiintuminen vuoden 2017 kustannustasoon tai hyvin lähelle sitä. Samoin kunnan status saaristokuntana on säilynyt.

2.2 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.2.1 YLEISTÄ

Tulosalueisiin ja tulosityksikköihin tutustumisensa ja tilinpäätöksen perusteella lautakunta esittää omassa arviointikertomuksessaan niitä asioita, joita sen mielestä ei ole riittävästi tuotu esille toimintakertomuksessa. Tavoitteiden toteutumisessa keskitytään erityisesti niihin tavoitteisiin, jotka eivät ole toteutuneet.

Huomioitavaa on, että kunnanvaltuusto on hyväksynyt vuoden 2024 tulosalueiden talousarvion euromääräiset ylitykset ja alitukset 19.3.2025 § 5.

2.2.2 KUNNANVALTUUSTO

Kunnanvaltuuston toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Valtuuston tulosalueen käytettävissä oleva määräraha (netto) oli 75.751 euroa ja toteutuma oli 51.606 euroa. Toteuma oli siten parempi kuin talousarvio, toteumaprosentti oli 68 % ja alitus 24.145 euroa.

2.2.3 KUNNANHALLITUS

Kunnanhallituksen vastuulla on lukuisa määrä eri toimintoja.

Keskeisin tulosalueen tavoite ja myös koko kunnan strategisena tavoitteena on ollut kestävä kuntatalous ja tämä tavoite on myös toteutunut. Työllisyysalue on aloittanut 1.1.2025 ja se toteutuu tavoitteen mukaisesti lähipalveluna Sulkavalla vähintään kerran viikossa tiistaisin. Hyvinvoivat kuntalaiset tavoitteen osallisuuden vahvistaminen ja laajentaminen osalta ei ollut mainittu tilinpäätöksessä, onko asukkaita kuultu. Vireän elinkeinoelämän tavoitteena oli ostolaskudatan julkaisu, mutta sitä ei ole julkaistu. Muilta osin tavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Kunnanhallitus toimii kunnan asuntoviranomaisena. Vanhustentukiyhdistyksen asuntomassa otettiin vastaan ja suunniteltiin asuntokokonaisuuden tulevaisuus suunnitellusti. Siirto Sulkavan Vuokratalot Oy:lle toteutettiin 1.1.2025 alkaen. Tyhjillään olevia asunto-osakkeita oli tavoitteena myydä. Asunto-osake myytiinkin Lohilahdelta. Vuokra-asumien kehittämissuunnitelman päivittämisen tavoitteesta ei raportoitu tilinpäätöksessä. Kunnassa on kuitenkin ollut vapaita vuokra-asuntoja tarjolla.

Työelämäpalvelujen tavoitteista voitaneen katsoa kaikkien tavoitteiden toteutuneen. Kunnan työttömyysprosentti vuodenvaihteessa oli 13,5 % kun se edellisenä vuonna oli 10,5 %. Etelä-Savon työttömyysaste oli vuodenvaihteessa 12,8 %. Kunnan työllisyystilanne edelleen heikkeni edellisvuodesta. Lisäksi kunnan osuus Kelan maksamasta työmarkkinatuesta on hieman laskenut edellisvuodesta. Kunnan maksama osuus työmarkkinatuesta laski 0,105 milj. eurosta 0,093 milj. euroon.

Elinkeinotoimen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Maaseututoimen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Joukkoliikenteen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat muilta osin, paitsi tilinpäätöksessä ei ollut kerrottu, onko selvitetty asiointiliikenteen palveluiden tarkoituksenmukainen käyttö ja uudelleen järjestelyt.

Tietohallinnon tavoitteista toteutumatta jäi kustannusten läpikäynti ja kustannustenjaon tarkastus, sillä ne ovat kesken. Lisäksi keskitettyjä ohjelmistohankintoja isomman hankintayksikön kanssa ei tehty, koska In house -lakimuutos on valmistelussa. Muilta osin tavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Jätehuollon toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Kunnan asukasluku vuoden lopussa oli 2.360 ja tässä oli vähennystä edelliseen vuoteen nähden 8 henkilöä. Kuntien välinen nettomuutto muodostui positiiviseksi 20 henkilöä. Syntyneiden ja kuolleiden erotus oli -37. Sulkavan väkiluvun osalta maahanmuuttaneita oli 13, joka vähentyi puoleen edellisvuodesta. Kunnan houkuttelevuutta asuinkuntana on edistetty varhaiskasvatuksen maksuttomuudella ja kotihoidon kuntalisän tuplaamisella. 13. kuukauden lapsilisän maksusta kuitenkin luovuttiin vuonna 2024. Toimien vaikutusta väkiluvun kasvuun on vaikea todentaa. **Kunnan olisi hyvä selvittää, mitkä ovat ne perusteet, joiden vuoksi kuntaan muutetaan. Tuloksia voisi hyödyntää kunnan markkinoinnissa.**

Kunnanhallituksen tulosalueen käytettävissä oleva määräraha (netto) oli talousarviomuutoksen jälkeen 938.688 euroa ja toteutuma oli 833.083 euroa. Toteumaprosentti oli siten 89 % ja alitusta 105.605 euroa.

Sulkavan palvelut Oy huolehtii kunnan vesi- ja viemärlaitostoiminnasta ja muun muassa teollisista kiinteistöistä. Vesilaitostoiminnassa on mittava investointitarve lähivuosina. Laitoksen koko huomioon ottaen tämä on taloudellisesti ongelmallista. Sulkavan palvelut Oy:n taloudessa on edelleen selkeä tasapainottamistarve. Käytännössä tämä merkitsee vesi- ja viemärlaitoksen taksojen korotuksia useana vuonna. Vuoden 2022 alusta on otettu käyttöön veden ja jäteveden perusmaksut. Tilikauden tulos kääntyiikin 2022 voitolliseksi tämän seurauksena ja tilikauden voitto oli 35.272,13 euroa. Vuoden 2023 tilinpäätös oli kuitenkin taas tappiollinen ollen – 81.806,07 euroa. Tappiollisuus johtui pääosin kustannusten noususta. Vuoden 2024 tilinpäätös kääntyi taas voitolliseksi ollen 20.529,37 euroa, kun liikevaihto kasvoi noin 100.000 euroa. Kunta pääomitti yhtiötä 595.000 euroa vuoden 2022 aikana. Investointien rahoittamisessa jouduttaneen turvautumaan myös omistajan pääomasijoituksiin jossain muodossa.

2.2.4 YLEIS- JA TALOUSHALLINTO

Hallinto- ja talouspalveluiden toiminnallisista tavoitteista ei kerrottu, onko kuntalaisia osallistettu palvelujen kehittämiseen. Muilta osin tavoitteiden kerrottiin toteutuneen.

Henkilöstötoimen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat muilta osin, mutta etätyön tekemisen mahdollisuuksien parantamisen osalta ei kerrottu, onko prosesseja sähköistetty.

Tulosalueen toimintakatetavoite oli 596.713 euroa ja toteutuma oli 549.718 euroa. Talousarvion toteumaprosentti oli 92 % ja talousarvio alittui 46.994 eurolla.

2.2.5 TEKNISET PALVELUT

Rakennus- ja ympäristövalvonnan toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti, mutta talousarviossa oli myös tavoite, että noudatetaan neuvovan ja keskusteleavan rakennusvalvonnan kulttuuria. Tätä tavoitetta tai sen toteumaa ei ollut esitetty tilinpäätöksessä.

Teknisten palvelujen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti, mutta talousarviossa oli myös tavoite, että hankitaan toimivat tietoliikenneyhteydet. Tätä tavoitetta ja sen toteumaa ei ollut esitetty tilinpäätöksessä.

Tarkastuslautakunta teki tutustumiskäynnin urheilukentälle 24.9.2024. Tarkastuslautakunta huomioi, että kuntalaisilla ei välttämättä ole tietoa, mistä voisi pyytää palveluita liittyen urheilukenttään. Jatkossa olisi kiinnitettävä huomiota siihen, että urheilukentälle saataisiin enemmän käyttöä ja että sen huoltaminen olisi asianmukaisesti järjestetty.

Tulosalueen toimintakatetavoite oli muutosten jälkeen 7.731 euroa ja toteutuma oli +104.622 euroa. Talousarvion toteumaprosentti oli -1.353 % ja talousarvio toteutui 112.353 euroa parempana.

2.2.6 VAPAA-AIKA- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA

Vapaa-aika ja sivistyslautakunnan hallinnon toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Varhaiskasvatuksen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Varhaiskasvatuksen maksuttomuutta, kotihoidon kuntalisän tuplaamista on jatkettu edellisvuoden mukaisesti. 13. kuukauden lapsilisän maksamisesta luovuttiin vuoden 2023 lopussa. Päiväkodin täyttöaste (87 %) on merkittävästi heikentynyt. Vuonna 2023 se oli 102 %. Käyttöaste on myös heikentynyt vuodesta 2023 ollen 58 %. Perhepäivähoidon täyttöaste (86 % Leppis) sekä käyttöaste (70 % Leppis) ovat heikentyneet edellisestä vuodesta. Varhaiskasvatuksen nettohoitopäivähinnat nousivat edelliseen vuoteen nähden. Kodinhoitotukea saavia perheitä oli 37 (edellisenä vuonna 36) ja kuntalisää saavia perheitä 13 (18).

Perusopetuksessa toteutumatta jäi pienluokkien saaminen takaisin alaluokille, kuten edellisenäkin vuonna. Muilta osin tavoitteet toteutuivat suunnitellusti. **Lohilahden koulun tavoitteissa huomioitavaa oli, että tavoitteissa oli raportoitu sellaisia tavoitteiden toteutumisia, joita ei ollut talousarviossa 2024.** Talousarviotavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Oppilasmäärä alentunee tulevina vuosina ja se lisää paineita oppilaskohtaisen kustannuksen kasvuun ja kouluverkkoratkaisuihin. Oppilasmäärä esiopetuksen oppilaat mukaan lukien lukuvuonna 2024-2025 oli 172 ja se on lisääntynyt 14:llä edellisvuoteen nähden. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tuntimäärä pysyi edellisvuoden tasolla ollen 1500. Koulukyydityksen piirissä olevia oppilaita oli tilastointipäivänä (20.9.) 107. Kyyditettävien oppilaiden määrä pysyi samana edellisvuoteen nähden. Kyyditettävien oppilaiden määrä on 53 % koko oppilasmäärästä.

Lukion toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti. Lukion oppilasmäärä jäi edelleen alhaiseksi ollen 30 (edellisenä vuonna 27). Syynä tähän osittain on pienet ikäluokat.

Kansalaisopiston toiminnalliset tavoitteet pääosin toteutuivat. Opetustuntien määrässä jäätiin tavoitteesta (noin 10.000), sillä toteuma oli 8.124 tuntia. **Talousarvion kuntastrategian tavoitteesta "Vahvistetaan ja laajennetaan kuntalaisten osallisuutta", on jäänyt tilinpäätöksestä pois kohta "Erasmus+ hankkeissa haetaan mahdollisuutta kuntalaisten kansainvälisten liikkuvuuksien rahoittamiseen". Samoin on jäänyt pois kuntastrategian tavoite "Kansalaisopistotoimintaan osallistuvien kuntalaisten kokonaismäärän ylläpitäminen (brutto) ja valtionosuustuntien käyttö mahdollisimman tehokkaasti". Sen toimenpiteenä oli "Monipuolinen ja laadukas kurssitarjonta, kurssien täyttöasteen valvominen."** Näiden toteutumisesta ei myöskään ollut raportoitu.

Kustannuspaikan Kansalaisopisto Sulkava tavoitteet toteutuivat suunnitellusti, mutta **"Vahvistetaan ja laajennetaan kuntalaisten osallisuutta" -tavoitteen osalta oli jäänyt pois toimenpide: "Ylläpidetään kyläryhmien toimintamahdollisuuksia valtionavustuksella (Opintosetelit)".** Tämän tavoitteen toteutumisesta ei siten ollut myöskään raportoitu.

Kirjaston toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti. **Kirjaston lainausmäärät olisi hyvä lisätä tavoitteiksi talousarviossa ja siten esittää niistä toteumat tilinpäätöksessä.** Hallintojohtaja toimi kirjastonjohtajana vuoden 2023 loppuun saakka. Kirjastonjohtajan tehtäviä on hoitanut 1.1.2024 alkaen kulttuuri- ja vapaa-aikakoordinaattori.

Tarkastuslautakunta teki tutustumiskäynnin kirjastoon 9.12.2024. Tarkastuslautakunta huomioi, että tiedonkulussa on ollut ongelmia kirjaston ja kunnanviraston välillä. Kirjaston henkilökuntaa olisi hyvä myös kuulla kirjastoa koskevissa asioissa. Kokoaikaisen kirjastonjohtajan viran puuttuminen koetaan kirjastolla kuormittavana.

Vapaa-aikatoimen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti. **Huomioitavaa on, että nuorisotyölle talousarviossa asetettuja kaikkia tavoitteita ei ollut esitetty tilinpäätöksessä, mutta toteutumistekstin perusteella voidaan näidenkin talousarviotavoitteiden katsoa toteutuneen. Tilinpäätöksessä on esitettävä toiminnalliset tavoitteet samanlaisina kuin ne on esitetty talousarviossakin.**

Vapaa-aika- ja sivistyslautakunnan tulosalueen käytössä oli 5.588.354 euron nettomääräraha ja toteutuma oli 5.639.647 euroa. Talousarvio ylittyi 51.293 euroa, eli toteumaprosentti oli 101 %. Ylitystä voidaan pitää vähäisenä. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt ylityksen 19.3.2025 § 5.

3. TALOUS

Talousarviossa ylijäämätavoitteeksi asetettiin 446 euroa. Tilikauden aikana talousarviota muutettiin 0,707 milj. euroa ylijäämäiseksi. Tilikauden ylijäämän toteuma oli 0,813 milj. euroa. Toteutuma oli muutettua talousarviota 0,106 milj. euroa parempi. Talousarvioon nähden nettomäärärahan ylityksiä käyttötaloudessa oli vain 0,051 milj. euroa. Ylitys kohdistui vapaa-aika- ja sivistyslautakuntaan. Vastaavasti nettomäärärahasäästöä jäi yhteensä 0,016 milj. euroa.

Määrärahasäästöjä kertyi valtuuston, kunnanhallituksen, yleis- ja taloushallinnon ja teknisten palveluiden osalta.

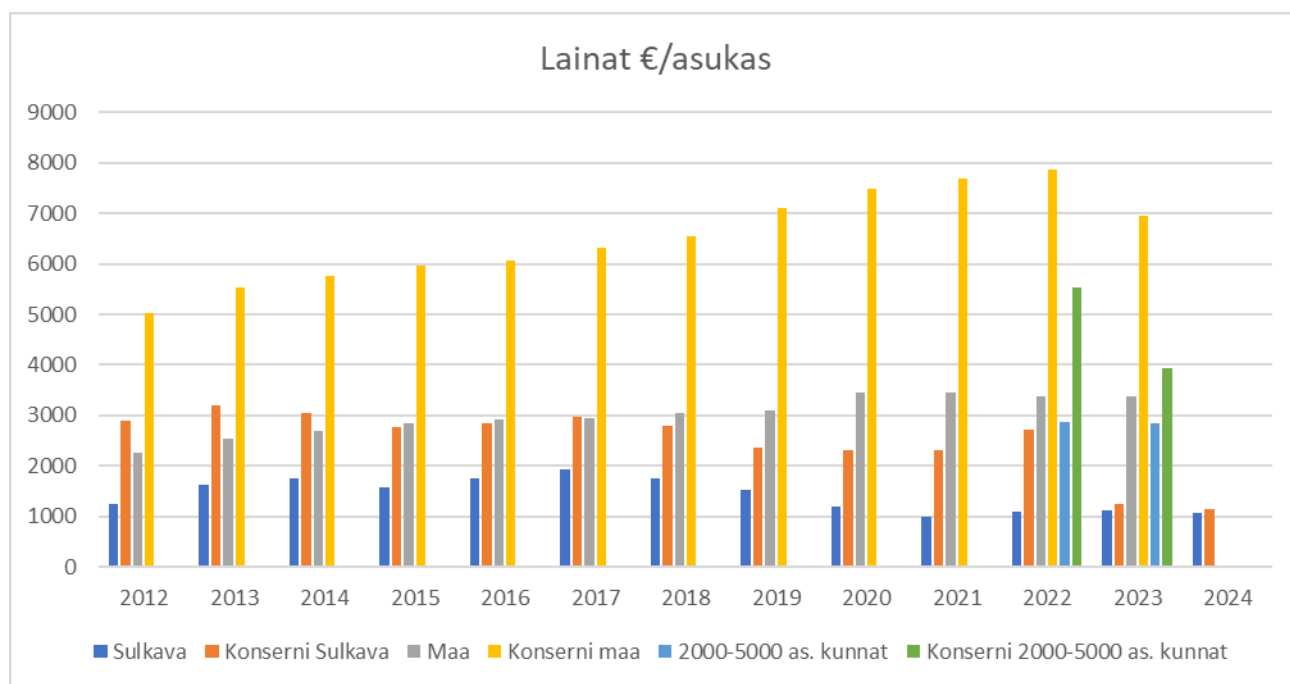
Kunnan vuosikate oli 727 euroa/asukas ja edellisenä vuonna 211 euroa/asukas. Talousarvion vuosikatetavoite oli 589 euroa/asukas. Vuosikate oli 1,716 milj. euroa, kun se vuotta aiemmin oli 0,500 milj. euroa. Toimintakate toteutui 0,238 milj. euroa parempana kuin muutetussa talousarviossa ollen -6,969 milj. euroa. Rahoitustuotot ja -menot toteutuivat muutettua talousarviota noin 0,060 milj. euroa parempana. Poistoja kertyi lähes talousarvion mukaisesti. Lisäksi vuonna 2024 kertyi satunnaisia kuluja 0,297 milj. euroa. Tämä johtui varautumisesta riita-asiaan. Tilikauden ylijäämäksi muodostui 0,813 milj. euroa poistoeron vähennyksen jälkeen. Edellisenä vuonna ylijäämä oli ainoastaan 0,132 milj. euroa, vaikka vuonna 2023 oli myös satunnaisia tuottoja 0,206 milj. euroa. Parempi tulos johtui suurilta osin 0,573 milj. euron lisäyksestä valtionosuuksiin. Vuodelle 2024 tarkistettiin valtionosuuksia sote-uudistuksen lopullisten sotemenojen valmistuttua. Rahoitustuottoihin on kirjattu myös kertaluonteinen erä, noin 0,15 milj. euroa, joka oli Eloisan maksama Vaalijan kuntayhtymän ylijäämän palautus.

Kunnan investointimenoihin varsinaisessa talousarviossa ja määrärahamuutoksella varauduttiin 1,136 milj. eurolla. Määrärahojen käyttö oli kuitenkin ainoastaan 0,336 milj. euroa. Investointituloja oli budjetoitu 0,120 milj. euroa ja toteutuma oli 0,172 milj. euroa. Suurin yksittäinen investointi oli perintöryhmän hankkeet, jonka investointimenojen toteuma oli 0,071 milj. euroa. Investointituloja kertyi hankkeelle 0,046 milj. euroa, kun hankkeet pääosin katettiin perintövaroilla. Vuonna 2024 hankkeena oli minigolfrata Alinanniemessä. Investoinneissa oli ainoastaan yksi talousarvion ylitys, kaksi tuhatta euroa (katuvalaistus), sekä yksi tuloarvion alitus, viisi tuhatta euroa (osakkeiden myynnit). Investointimäärärahojen käyttöasteeksi jäi kokonaisuutena vain 29,6 %.

Talousarvioon oli antolainasaamisten lisäykseen 0,02 milj. euroa ja toteuma oli vain viisi tuhatta euroa, joten talousarviossa pysyttiin. Antolainasaamisten vähennykseen oli budjetoitu 0,02 milj. euroa ja toteuma oli 0,061 milj. euroa, joten tämä toteutui talousarviota parempana.

Pitkäaikaisten lainojen lisäyksiin oli varattu talousarviossa 1 milj. euroa, mutta lainaa ei ollut nostettu lainkaan, joten talousarviota ei ylitetty. Pitkäaikaisten lainojen vähennyksiin oli varattu talousarviossa 0 euroa. Toteuma oli 0,142 milj. euroa, joten toteuma oli talousarviota parempi. Lyhytaikaisten lainojen muutokseen oli talousarviossa varattu 1 milj. euroa vähennystä. **Toteuma oli kuitenkin 0 euroa, eli lyhytaikaisen lainan osalta talousarviossa ei pysytty. Toisaalta taas, kun pitkäaikaista lainaa ei otettukaan, niin ei ole myöskään lyhytaikaista pystytty maksamaan pois. Talousarviossa on annettu lainanottovaltuus tilapäisen maksuvalmiuden ylläpitoon enintään 7 milj. euroa. Tämä on siten ristiriidassa siihen nähden, että lyhytaikaisten lainojen muutos on arvioitu olevan miljoona euroa vähennystä. Vuonna 2023 ja 2022 havainto oli sama.**

Kunnan lainakanta oli vuoden lopussa 2,5 milj. euroa (edellisenä vuonna 2,642 milj. euroa). Lainakannan ja konsernilainojen kehitys pitemmällä aikavälillä ilmenee seuraavasta kuviosta. Mukana on vuoden 2022 ja 2023 osalta myös Sulkavan kanssa samankokoiset kunnat.

Kunnan kokonaislainamäärä on hieman laskenut edellisestä vuodesta. Kunnan asukaskohtainen lainamäärä oli 1.059 euroa/asukas. Lainamäärä on noin 2.300 euroa/asukas alle koko maan keskitason ja samankokoisiin kuntiin verrattuna noin 1.800 euroa/asukas vähemmän. Konsernilainojen määrä oli vain n. 18 % koko maan keskitasosta vuonna 2023. Huomioitavaa on se, että vuoden 2022 luvuissa oli vielä mukana sairaanhoitopiirien kuntayhtymät sekä muut sote-kuntayhtymät kuntien konserneissa. Sen vuoksi lainamäärät ovat asukasta kohden merkittävästi vähentyneet vuodesta 2023 alkaen konserneissa.

Konserni

Kunta tekee täydellisen konsernitilinpäätöksen. Kuntakonsernin tilikauden ylijäämä on kunnan ylijäämää parempi ja se oli 1,005 milj. euroa. Konsernitaseen loppusumma on n. 23,939 milj. euroa, kun kunnan taseen loppusumma on n. 19,95 milj. euroa. Konsernitaseen loppusumma kuvaa kuntakonsernin kokoa. Yhdisteltäviä tyttäriä konserniin ovat Sulkavan Vuokratalot Oy, Sulkavan Palvelut Oy ja Kiinteistö Oy Pieksuunlahti.

Konsernin lainat ja vuokravastuut on 2,805 milj. euroa eli 1.189 euroa/asukas (ed. v. 1.263 euroa/asukas). Lainakantaa nostavat lähinnä kunnan kiinteistöyhtiöiden lainat. Lukua voidaan kuitenkin pitää hyvin matalana verrattuna koko maan tai samankokoisten kuntien tasoon. Konsernitaseessa ei ole alijäämää, vaan ylijäämää 9,551 milj. euroa, joka on 4.047 euroa/asukas. Myös ylijäämien määrä on selkeästi koko maahan ja samankokoisiin kuntiin verrattuna paremmalla tasolla.

Tarkastuslautakunta huomioi, että talousarviossa tulisi kuntalain 110 §:n mukaisesti asettaa tavoitteet myös kuntakonsernin toiminnalle ja taloudelle.

4. TALOUDEN TASAPAINO

Kuntalain 115.2 § määrää, että jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, niin toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta. Kunnan taseessa ei ole kattamatonta alijäämää, vaan ylijäämää on 7,2 milj. euroa ja konsernissakin 9,551 milj. euroa.

Kunnalla on jo merkittävän suuri ylijäämäkertymä varautumaan mahdollisiin heikkoihin talouden vuosiin.

5. HENKILÖSTÖ

Tilinpäätöksessä henkilöstöön liittyviä asioita selostetaan seikkaperäisesti tilastojen muodossa. Henkilöstömäärä vuoden 2024 lopussa oli 91 ja edellisenä vuonna 93. Henkilöstöstä vakinaisia oli 66. Koko henkilöstöstä oli kokoaikatyössä 66 työntekijää (72,5 %) ja osa-aikatyössä 25 (27,5 %).

Henkilöstön sairauspäivien lukumäärä oli 1.063 (edellisenä vuonna 968) ja henkilöä kohden n. 11,7 päivää. Sairauspoissaolot lisääntyivät edellisvuoteen nähden. Eniten sairauspoissaoloja oli lyhyissä poissaloissa (1 – 3 päivän poissaolot), kuten edellisenäkin vuonna. Työterveydenhuollon kustannukset olivat 56.180 euroa (edellisenä vuonna 39.613 euroa).

Tarkastuslautakunta huomioi, että työhyvinvointikysely toteutettiin vuoden 2023 aikana. Tarkastuslautakunta toivoo, että vuosittain järjestettäisiin vaikka vähän pienimuotoisempi kysely henkilöstölle ja tietyin väliajoin laaja työhyvinvointikysely.

Haasteena ovat henkilöstöorganisaation pienuus ja sitä kautta sijaisjärjestelyt. **Sijaisjärjestelyiden toimivuuteen on kiinnitettävä huomiota jatkossa, etteivät työt muodostu kenellekään liian kuormittaviksi.** Riskinä on myös henkilöstön ikäjakauma. Yli 60-vuotiaiden osuus koko henkilöstöstä on lähes kolmannes. Henkilöstön eläköityminen lähivuosina on merkittävää ja tämä tuo huomattavaa rekrytointitarvetta.

6. YHTEENVETO TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA

Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan kunnan toiminnalliset tavoitteet on pystytty toteuttamaan hyvin. Kunnan asukasluku pysyi lähes edellisvuoden tasolla.

Taloudellisesti vuosi oli hyvä ja muodostui ylijäämäiseksi satunnaisesta kulusta huolimatta. Syynä parempaan ylijäämään oli pääosin kasvaneet valtionosuudet edellisvuodesta. Merkittävä määrärahaylityksiä ei ollut. Kunnan ja konsernin tase ovat ylijäämäisiä.

Tarkastuslautakunta kiinnittää edellisvuoden tapaan erityistä huomiota siihen, että useat toiminnalliset tavoitteet on asetettu siten, etteivät ne ole mitattavissa ja eivät myöskään siten arvioitavissa. Tavoitteiden tulisi olla selkeitä ja yksiselitteisiä. Yksittäiselle tavoitteelle tulisi asettaa mittari, millä tavoitetta mitataan. Tämän lisäksi tulisi määrittää selkeä tavoitetaso mittarille.

Tarkastuslautakunta huomioi, että vaikka kunnan talous on vahva, on tulevaisuudessa paljon riskejä, joihin kunta ei pysty suoraan vaikuttamaan. Esimerkiksi valtionosuusuudistus voi vaikuttaa merkittävästi kunnan talouteen. Näihin on syytä varautua.

Kuvassa ylhäältä vasemmalta: tarkastuslautakunnan varapuheenjohtaja Atte Auvinen, puheenjohtaja Pekka Kohvakka, jäsen Pirjo Valkasmaa, jäsen Leila Aspolo, jäsen Ritva Luomaluhta sekä keskellä alhaalla tilintarkastaja ja pöytäkirjanpitäjä Taina Törrönen kokouksessaan 20.5.2025.

Tarkastuslautakunta kiittää koko henkilöstöä ja luottamushenkilöitä kaikissa kunnan toimielimissä hyvästä yhteistyöstä ja vuorovaikutuksesta koko valtuustokauden aikana.

Sulkavalla 20. toukokuuta 2025

Pekka Kohvakka
puheenjohtaja

Atte Auvinen
varapuheenjohtaja

Leila Aspola
jäsen

Ritva Luomaluhta
jäsen

Pirjo Valkasmaa
jäsen

Elä ihmeessä!

Kauppatie 1, PL 25
58700 Sulkava

Puh. 015-527 5200
kirjaamo@sulkava.fi

sulkava.fi